

Pedagogisch beleidsplan

Gastouderbureau

toppie!

Versie 8: augustus 2018

INHOUD

INLEIDING.....	3
HOOFDSTUK 1 PEDAGOGISCHE DOELEN.....	4
HOOFDSTUK 2 VEILIGHEID EN WELBEVINDEN.....	6
HOOFDSTUK 3 WAARDEN EN NORMEN.....	9
HOOFDSTUK 4 OPVOEDING EN ONTWIKKELING.....	11
HOOFDSTUK 5 ACTIVITEITEN EN SPELMATERIAAL.....	13
HOOFDSTUK 6 PROFESSIONALITEIT.....	15
HOOFDSTUK 7 SAMENWERKEN.....	18
HOOFDSTUK 8 OPVANG IN EEN WOONOMGEVING.....	19
HOOFDSTUK 9 GASTOUDEROPVANG OP MAAT.....	21

INLEIDING

Dit is het beleidsplan van Gastouderbureau Toppie. Hierin staat volgens welke werkwijze wij werken, en ook wat wij verwachten van de gastouder die met ons samenwerkt. Het pedagogisch beleidsplan vervult diverse functies voor verschillende betrokkenen. Door middel van dit beleidsplan:

- maakt Gastouderbureau Toppie duidelijk wat het van de gastouder verwacht
- weet de gastouder wat Gastouderbureau Toppie van hem of haar verwacht
- kan de ouder zich laten informeren over de wijze waarop Gastouderbureau Toppie werkt
- weet de ouder wat hij of zij van de opvang van zijn of haar kind bij de gastouder kan verwachten
- kan de gastouder bepaalde keuzes die hij of zij maakt in de opvang verantwoordelijk naar de ouders en het gastouderbureau toe
- heeft de medewerker van Gastouderbureau Toppie een houvast om de gastouder op de kwaliteit van de opvang aan te spreken
- kan de GGD tijdens een inspectie controleren of de gastouder bekend is met het pedagogisch beleidsplan en hiernaar handelt
- kan de GGD tijdens een inspectie controleren of de medewerker van Gastouderbureau Toppie bekend is met het pedagogisch beleidsplan en hiernaar handelt
- kunnen externe opvoeders (school, kinderdagverblijf, peuterspeelzaal, consultatiebureau) zich laten informeren over de wijze waarop Gastouderbureau Toppie werkt

In hoofdstuk 1 staan de pedagogische doelen op een rij die de basis vormen van het pedagogisch plan. Deze worden daarna uitgewerkt in de thema's 'Veiligheid en welbevinden' (hoofdstuk 2), 'Waarden en normen' (hoofdstuk 3), 'Opvoeding en ontwikkeling' (hoofdstuk 4) en 'Activiteiten en spelmateriaal' (hoofdstuk 5). Daarnaast wordt er in hoofdstuk 6 aandacht besteed aan professionaliteit. In hoofdstuk 7 worden de verschillende samenwerkingen in de gastouderopvang belicht. Het bijzondere van gastouderschap, opvangen in een woonomgeving, wordt benadrukt in hoofdstuk 8. Tenslotte wordt in hoofdstuk 9 ingegaan op bijzondere opvangvragen en gastouderopvang op maat.

HOOFDSTUK 1 PEDAGOGISCHE DOELEN

Gastouderbureau Toppie werkt met vier belangrijke pedagogische basisdoelen. Deze doelen zijn destijds in de Wet Kinderopvang vastgelegd, omdat elk kind recht heeft op gastouderopvang in een passende omgeving.

De vier pedagogische basisdoelen waarmee wij werken zijn:

1. Emotionele veiligheid

Het is belangrijk dat een kind opgevangen wordt in een voor hem of haar vertrouwde en bekende omgeving. Ook de omgang met andere kinderen, ouders en de gastouder is voor het kind bekend, begrijpelijk en acceptabel. Het wennen van het kind op de groep en continuïteit in de opvang spelen hierin een belangrijke rol. In hoofdstuk 2 wordt verder ingegaan op dit pedagogisch doel.

2. Waarden en normen overdragen

De gastouder heeft een voorbeeldfunctie naar het kind toe. Daarom is het belangrijk dat de gastouder goed let op zijn of haar gedrag tijdens de opvang. Hierbij hoort het overdragen van de juiste waarden en normen, waardoor het kind leert wat er van hem of haar verwacht wordt. In hoofdstuk 3 wordt verder ingegaan op dit pedagogisch doel.

3. Sociale competenties ontwikkelen

Bij de gastouder leert het kind omgaan en samenwerken met andere kinderen en volwassenen, zoals de gastouder en andere ouders. De gastouder zorgt ervoor dat dit op een goede manier gebeurt. Hij of zij geeft het goede voorbeeld en begeleidt het kind bij het aangaan van sociale contacten. In hoofdstuk 4 wordt verder ingegaan op dit pedagogisch doel.

4. Persoonlijke competenties ontwikkelen

Professionele gastouderopvang biedt kinderen de mogelijkheid zich te ontwikkelen op persoonlijk gebied. Hierbij is het van belang activiteiten en materialen te kiezen die aansluiten op de leeftijd, de ontwikkeling, de belangstelling en het karakter van het kind. In hoofdstuk 5 wordt verder ingegaan op dit pedagogisch doel.

Om goede, professionele gastouderopvang aan te kunnen bieden, vinden wij het belangrijk dat alle gastouders van Gastouderbureau Toppie aan alle bovenstaande doelen aandacht besteden tijdens de opvang. Wij vragen dan ook van de gastouder regelmatig bij zichzelf na te gaan hoe hij of zij deze doelen toepast in de dagelijkse opvang, en hoe dit nóg beter kan.

HOOFDSTUK 2 VEILIGHEID EN WELBEVINDEN

Bij Gastouderbureau Toppie staat de veiligheid en het welbevinden van het kind centraal. Een kind dat zich fysiek en emotioneel veilig voelt, voelt zich prettig en op zijn gemak. Met welbevinden bedoelen we de mate waarin het kind zich ontspannen voelt en geniet van de activiteiten waarmee het bezig is.

Emotionele veiligheid

Om er voor te zorgen dat een kind zich prettig voelt in de gastouderopvang, is het belangrijk dat een kind zichzelf kan zijn en zich veilig genoeg voelt om zijn emoties te tonen, zoals blijdschap, boosheid en verdriet. Dit is het geval wanneer er een vertrouwensband is met de gastouder. Voor het opbouwen van een vertrouwde relatie is het belangrijk dat een kind zich gekend, gezien en gewaardeerd voelt door de gastouder.

Ook het bieden van consequente regels, duidelijke grenzen, een herkenbare inrichting en herhaalde gewoontes helpen het kind om zich een gevoel van veiligheid te geven. Belangrijke kernwoorden hierbij zijn rust, ruimte en regelmaat.

De gastouder kan bijdragen aan de emotionele veiligheid van een kind door:

- een veilige en liefdevolle sfeer te creëren
- het kind te accepteren en te waarderen
- te laten weten dat het kind zijn emoties, vragen en verhalen kwijt kan
- complimenten te geven aan het kind
- het kind rust, ruimte en regelmaat te bieden
- het kind herhaalde, herkenbare gewoontes te bieden
- consequente regels te bieden en duidelijke grenzen te stellen
- de ruimte in te richten op een manier die voor het kind herkenbaar is

Warmte en ondersteunde aanwezigheid (sensitieve responsiviteit)

Het bieden van warmte en ondersteunde aanwezigheid is belangrijk om een kind een gevoel van begrip, acceptatie en veiligheid te geven. Een gastouder van Gastouderbureau Toppie dient daarom over de kwaliteit te beschikken om signalen te herkennen die aangeven dat een kind zich niet goed voelt of behoefte heeft aan ondersteuning.

Wanneer een gastouder de signalen van een kind goed kan herkennen en hier goed en tijdig op inspeelt, ontwikkelt een kind vertrouwen in de gastouder. Bovendien draagt deze ervaring bij aan een gevoel van eigenwaarde van een kind.

De gastouder kan bijdragen aan sensitieve responsiviteit door:

- de emoties en gevoelens van het kind serieus te nemen
- het kind te troosten bij verdriet
- het kind te steunen en hulp te bieden waar nodig
- het kind te begeleiden en ondersteunen bij het verwerken van emoties

Niet alleen een goed contact met de gastouder is van belang. Kinderen willen zich ook veilig voelen bij andere kinderen. Een prettige onderlinge sfeer is hierbij van groot belang. De aanwezigheid van bekende kinderen, kan bijdragen aan een gevoel van veiligheid. Daarom geven wij de voorkeur aan het plaatsen van broertjes en zusjes bij dezelfde gastouder.

Ook het contact tussen de gastouder en de ouder is voor een kind van belang. Het geeft een kind een veilig gevoel wanneer ouder en gastouder waardierend over elkaar spreken en er wederzijds respect is. Kinderen hebben een scherp oor voor eventuele kritiek van de ouder op de gastouder en omgekeerd. Het is daarom verstandig om negatieve opmerkingen of verschillen van mening niet in het bijzijn van een kind uit te spreken. Het belang van het kind moet altijd voorop blijven staan. Bij problemen of wrijvingen verzoeken wij u om een aparte afspraak te maken met de gastouder of met een medewerker van het gastouderbureau, zodat we samen kunnen kijken hoe het probleem kan worden opgelost.

Fysieke veiligheid en gezondheid

Een ander belangrijk aspect van veiligheid is de fysieke veiligheid en gezondheid. De gastouder dient er te allen tijde zorg voor te dragen dat kinderen zich vrij kunnen bewegen zonder gevaar en ongelukken. Het is van belang dat er een balans wordt gevonden tussen enerzijds het bieden van voldoende uitdaging voor de (motorische) ontwikkeling en anderzijds het voorkomen van ongelukken.

Ook de fysieke gezondheid dient gewaarborgd te worden. Hiervoor moet de opvanglocatie schoon en hygiënisch gehouden worden. Daarnaast heeft de gastouder aandacht voor gezonde voeding en voldoende beweging van het kind.

De specifieke eisen die door de wet gesteld worden aan de fysieke veiligheid en gezondheid in de gastouderopvang worden gecontroleerd tijdens de jaarlijkse Risico Inventarisatie en Evaluatie. Hier kijken wij samen met de gastouder of de woning aan alle regels voldoet. Ook de GGD controleert hierop tijdens haar inspectie.

HOOFDSTUK 3 WAARDEN EN NORMEN

Waarden en normen zijn opvattingen en ideeën over wat goed of slecht is. Ieder mens heeft zijn eigen waarden en normen. Deze worden van jongs af aan ontwikkeld en geven richting aan ieders bestaan.

De waarden en normen van ouders en gastouders mogen verschillen. Dat er verschil is tussen ouders en gastouders, leert kinderen dat ze met respect voor elkaars verschillen, toch goed kunnen samenleven. Het is wel belangrijk om elkaars opvattingen goed te kennen en te bespreken hoe ermee om te gaan tijdens de opvang, zodat dit een goede opvang van het kind niet in de weg staat.

De waarden en normen van de cultuur waarin kinderen opgroeien, worden overgedragen door de ouder, de gastouder en andere belangrijke volwassenen, zonder dat ze deze letterlijk benoemen. Ze geven een kind vooral voorbeelden via hun eigen gedrag en door hoe zij praten over het gedrag van anderen.

Waarden en normen die wij bij Gastouderbureau Toppie belangrijk vinden, zijn:

- behulpzaamheid: help elkaar waar nodig
- betrokkenheid: weet wat er speelt, wees op de hoogte en wees geïnteresseerd in de ander
- eerlijkheid: wees altijd eerlijk en oprecht
- enthousiasme: doe alles wat je doet met passie en enthousiasme, heb plezier in wat je doet
- gelijkwaardigheid: behandel iedereen gelijk, discrimineer nooit
- gezondheid: zorg voor een gezonde omgeving, voor jezelf en voor anderen
- professionaliteit: wees professioneel in je handelen
- respect: heb respect voor jezelf en elkaar, voor materiële zaken, dieren en de natuur
- samenwerking: werk positief samen met iedereen
- veiligheid: zorg voor een veilige omgeving, voor jezelf en voor anderen

Wij verwachten van de gastouder dat hij of zij werkt naar onze waarden en normen. Het is belangrijk dat de gastouder hierin een balans vindt tussen de eigen waarden en normen, die van Gastouderbureau Toppie en die van de ouder, waarbij één geheel ontstaat, waar alle partijen achter staan.

De gastouder kan bijdragen aan het overdragen van deze waarden en normen aan het kind door:

- goed voorbeeldgedrag te tonen
- gewenst gedrag te belonen
- aan te geven wat hoort en wat niet hoort
- huisregels op te stellen volgens de geldende waarden en normen
- aandacht te besteden aan bijbehorende rituelen van waarden en normen, zoals feestdagen

HOOFDSTUK 4 OPVOEDING EN ONTWIKKELING

De gastouder heeft een belangrijke invloed op de opvoeding en de ontwikkeling van het kind. Een goede begeleiding van het kind is hierbij van groot belang. De gastouder kan de ontwikkeling van het kind stimuleren door:

- goed te kijken en te luisteren naar het kind
- passende activiteiten en situaties aan te bieden waarin het kind kan leren, die nét iets moeilijker zijn dan wat het kind al kan (zone van naaste ontwikkeling)
- het kind de ruimte en de tijd te geven zélf te ontdekken en te oefenen (autonomie)
- het kind te stimuleren en complimenten te geven (motivatie)
- samen te praten over wat het kind heeft geleerd, en het zo te verwerken (interactie)
- het kind verantwoordelijkheid te geven om mee te denken en te beslissen (participatie)

Sociale ontwikkeling

De sociale ontwikkeling van het kind heeft te maken met de manier waarop het kind met andere kinderen en volwassenen omgaat. De gastouder heeft hierin een belangrijke rol. Welke rol dit is, verschilt per leeftijd van het kind:

- baby: de gelegenheid bieden zich te kunnen hechten aan en vertrouwen op de gastouder
- dreumes: vastigheid en duidelijkheid bieden, maar ook ruimte voor een eigen wil
- peuter: begeleiden bij samenspelen, met name bij verschillende belangen
- kleuter: de gelegenheid bieden met andere kinderen te laten samenspelen en te laten inleven
- kinderen > 6 jaar: helpen balans te vinden tussen 'erbij horen' en eigenheid tonen

Verder zijn er een aantal algemene voorwaarden die de gastouder kan scheppen waardoor de sociale ontwikkeling van het kind optimaal gestimuleerd wordt.

De gastouder kan bijdragen aan de sociale ontwikkeling van het kind door:

- veel samen te doen, zodat het kind leert plezier te hebben met anderen, vriendjes kan maken en leert delen (speelgoed, ervaringen) en rekening te houden met anderen
- voor een positieve sfeer te zorgen, waarin een groepsgevoel ontstaat en de gastouder voorbeeldgedrag

toont en de kinderen leert omgaan met elkaar

- het kind te leren omgaan met onderlinge verschillen, waarbij alert gereageerd wordt op pestgedrag
- kinderen van verschillende leeftijden met elkaar om te leren gaan en elkaar te leren helpen
- aandachtig om te gaan met 'lastig gedrag', waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen gedrag beïnvloed door de omgeving en gedrag veroorzaakt door een stoornis bij het kind zelf

Door middel van het gebruiken van de heen-en-weer schriftjes die Gastouderbureau Toppie aanbiedt, kan de gastouder de ontwikkeling van het kind beter bijhouden en volgen.

HOOFDSTUK 5 ACTIVITEITEN EN SPELMATERIAAL

Bij Gastouderbureau Toppie vinden we spelen erg belangrijk voor een kind. Bij spelen gaat het niet om de prestaties, maar om het doen. Door gewoon bezig te zijn, ontdekt een kind de wereld. Door te spelen leert een kind rekening te houden met andere kinderen, grenzen te stellen en te accepteren, delen, opkomen voor zichzelf en oplossingsgericht denken. De rol van de gastouder hierin is kinderen in situaties te brengen waarin ze al spelend kunnen leren en ontdekken. Hierdoor ontwikkelt het kind zijn of haar persoonlijke competenties.

De gastouder kan bijdragen aan een stimulerende speelomgeving door:

- het bieden van voldoende diversiteit in activiteiten
- het bieden van activiteiten die ruimte geven voor eigen invulling van het kind
- kinderen te stimuleren tot een actieve en zelfstandige houding
- de persoonlijke aanpak van een kind te respecteren
- het spelen in de groep te bevorderen
- zowel binnen als buiten speelmogelijkheden te bieden

Bij activiteiten wordt onderscheid gemaakt tussen georganiseerde activiteiten en vrij spelen. Georganiseerde activiteiten zijn activiteiten die door de gastouder zijn bedacht. Bij vrij spelen ligt de keuze van het spel bij het kind. Een kind heeft aan beide manieren van spelen behoefte. De gastouder biedt gelegenheid voor samenspel, maar zorgt ook dat het kind regelmatig rustig iets voor zichzelf kan doen.

Spelmateriaal

De gastouder draagt er zorg voor dat er tijdens de opvang voldoende veilig spelateriaal is dat tijdens de opvang gebruikt kan worden. Houd hierbij rekening met de leeftijd van het kind. Genoeg materialen om kinderen uit te dagen is niet hetzelfde als een overvloed aan materiaal. Teveel speelgoed biedt onvoldoende uitdaging voor een kind. Wel kan de gastouder het speelgoed zo nu en dan vervangen, met name het speelgoed waar weinig mee gespeeld wordt.

Bij Gastouderbureau Toppie vinden we het belangrijk dat er spelateriaal aanwezig is voor de verschillende vormen van spel:

- rustig spel: puzzels, boeken
- bewegingsactiviteiten: fietsjes, buitenspeelmateriaal
- creatieve activiteiten: knutselpullen, klei
- bouwspel: blokken, hout
- fantasiespel: verkleedkleden, auto's
- regelspel: bordspellen, memory

Het spelmateriaal van een gastouder hoeft niet duur te zijn. Een kind speelt namelijk met veel meer dan alleen speelgoed. Denk aan macaroni, stokken, stenen, een pollepel, verpakkingsmateriaal en nog veel meer.

Kinderen spelen niet om zich te ontwikkelen maar omdat ze er plezier in hebben. Als dat zo is, gaat de ontwikkeling vanzelf. Het meest inspirerende daarbij is, dat de gastouder ook nieuwsgierig is en bereid is om nieuwe dingen uit te proberen.

Pedagogische ondersteuningspakketten

Sinds het najaar van 2015 voorziet Gastouderbureau Toppie de gastouder van pedagogische ondersteuningspakketten. Deze worden verzorgd in de vorm van pedagogische magazines, boordevol creatieve, literaire, wetenschappelijke, natuur- en spelactiviteiten. Hiermee heeft de gastouder een houvast en tevens dienen de magazines als inspiratiebron. De magazines voorzien in een grote variatie aan thema's en zijn geschikt voor diverse doelgroepen, van 0 tot 12 jaar.

HOOFDSTUK 6 PROFESSIONALITEIT

Gastouderopvang is opvang van kinderen in de huiselijke sfeer. Dit kan bij de ouder thuis zijn, maar kan ook in de woning van de gastouder plaatsvinden. Omdat er sprake is van een huiselijke sfeer, is gastouderopvang erg persoonlijk. Iedere gastouder is uniek, waardoor geen enkele gastouderopvang hetzelfde is. Doordat een gezin een vaste gastouder heeft en de groepen kleiner zijn dan in een kinderdagverblijf of buitenschoolse opvang, is er meer aandacht voor de gastkinderen en is het gemakkelijker voor een gastouder om rekening te houden met wensen van het kind en de ouder.

Deze kleinschaligheid vraagt om een specifieke kwaliteitsbewaking. Doordat de gastouder relatief zelfstandig werkt, is het belangrijk regelmatig en goed contact te onderhouden, zodat eventuele vragen of problemen snel ondervangen kunnen worden.

Kwaliteitsbewaking

Om de kwaliteit van de opvang te waarborgen, legt een medewerker van Gastouderbureau Toppie minimaal twee keer per jaar een huisbezoek af. Tijdens het huisbezoek wordt samen met de gastouder gecontroleerd of de opvanglocatie aan de gestelde eisen voldoet. Ook is er tijdens het huisbezoek voldoende ruimte om wensen en vragen van de gastouder te bespreken.

Om de gastouderopvang regelmatig te evalueren, zal er daarnaast minimaal één keer per jaar een gesprek plaatsvinden met de ouder. Wanneer nodig, is er uiteraard ook ruimte om meerdere malen per jaar een afspraak in te plannen. Dit kan een afspraak zijn tussen de ouder en Gastouderbureau Toppie, de gastouder en Gastouderbureau Toppie of tussen alle drie de betrokken partijen.

De taken die Gastouderbureau Toppie op zich neemt om de kwaliteit te kunnen waarborgen zijn:

- kandidaat-gastouders werven en selecteren op geschiktheid
- ouders van dienst zijn bij het inschrijven en voorlichten over opvangmogelijkheden
- bemiddelen tussen ouders en gastouders
- de gastouder waar nodig steunen bij haar opvangtaken door begeleiding en scholing
- de gastouder minimaal twee keer per jaar bezoeken op het opvangadres
- de gastouder begeleiden bij het voorbereiden op de GGD-inspectie
- met de gastouder een risico-inventarisatie veiligheid en gezondheid invullen en een plan van aanpak

opstellen om eventuele risico's te beperken tot een minimum

- een jaarlijks voortgangsgesprek voeren met de gastouder
- een jaarlijks evaluatiegesprek voeren met de ouders, inclusief schriftelijke verslaglegging
- inzet tonen voor het opzetten van een oudercommissie, waarin ruimte is voor advies met betrekking tot de gastouderopvang
- bewaken dat zowel de gastouder als de medewerker van het gastouderbureau werken volgens het pedagogisch beleidsplan en de bijbehorende protocollen

Kwaliteitseisen gastouder

De kwaliteit van de gastouderopvang begint met het selecteren van de gastouder. Er zijn een aantal aspecten waarvan wij verwachten dat een gastouder daar aan voldoet. Daarnaast zijn er nog een aantal wettelijke eisen gesteld.

Een gastouder van Gastouderbureau Toppie:

- is in het bezit van een juist diploma/certificaat (minimaal opleidingsniveau Helpende Zorg en Welzijn 2)
- is in het bezit van een geldig diploma Eerste Hulp aan Kinderen
- is minimaal 18 jaar
- beschikt over een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) en inschrijving in het Personenregister Kinderopvang
- kan zich legitimeren met een geldig identiteitsbewijs
- is ingeschreven in het Landelijke Register Kinderopvang (LRK)
- is bekend met het pedagogisch beleidsplan en de diverse protocollen van Gastouderbureau Toppie
- is WA verzekerd en in het bezit van mede-inzittenden verzekering (bij gebruik van auto)
- is telefonisch bereikbaar op de opvanglocatie
- heeft voldoende kennis van de Nederlandse taal (en spreekt deze met de kinderen tijdens de opvang)
- beschikt tijdens de opvang over een achterwacht
- kan zelfstandig werken en heeft verantwoordelijkheidsgevoel
- stelt zich actief lerend op en staat open voor cursussen die aangeboden worden
- is in staat een professionele relatie aan te gaan met ouders
- heeft affiniteit met kinderen en kinderopvang

Leidster-kind ratio

De gastouder die samenwerkt met Gastouderbureau Toppie houdt zich aan het voorgeschreven maximaal aantal op te vangen kinderen. Hoeveel kinderen de gastouder op het eigen woonadres mag opvangen, hangt af van de leeftijd van de kinderen.

Een gastouder mag maximaal 6 kinderen tot 13 jaar opvangen waarvan:

- maximaal 5 kinderen tot 4 jaar;
- maximaal 4 kinderen tot 2 jaar;
- maximaal 2 kinderen tot 1 jaar.

Dit maximum aantal kinderen is inclusief de eigen kinderen (tot 10 jaar) van de gastouder. Het aantal op te vangen kinderen wordt altijd bepaald in overleg met de gastouder. Tevens wordt gekeken naar de capaciteiten van de opvanglocatie.

HOOFDSTUK 7 SAMENWERKEN

In de gastouderopvang wordt de opvang van de kinderen door drie partijen geregeld: het gastouderbureau, de gastouder en de ouder. Elke partij is medeverantwoordelijk voor de kwaliteit van de opvang. Het is hierbij heel belangrijk dat deze drie partijen goed samenwerken, om het kind optimale opvang te kunnen bieden.

Wij hebben als visie dat openheid, eerlijkheid en wederzijds vertrouwen dé bouwstenen zijn voor een goede samenwerking. Belangrijke zaken waarover open en eerlijk moet kunnen worden gesproken zijn:

- de inhoud van de opvang
- de eigen ideeën, waarden en normen
- de zakelijke kant van de opvang

Omdat de gastouder en de ouder van het kind een belangrijke rol spelen in de ontwikkeling van kinderen, is het van belang dat er een goede samenwerking tussen hen tot stand komt. Wanneer er sprake is van een goede onderlinge communicatie, wordt een kind de mogelijkheid geboden om harmonieus op te groeien met verschillende opvoeders. Hiervoor is het van belang dat al bij het kennismakingsgesprek opvoedingsideeën met elkaar worden uitgewisseld en op elkaar worden afgestemd. Kinderen kunnen goed omgaan met verschillen hierin, zolang ze maar ervaren dat de gastouder en de ouder de onderlinge verschillen en elkaar respecteren.

De inhoud van de opvang wordt veelal tussen de gastouder en de ouder besproken tijdens informele breng- en haalmomenten. De formele momenten, zoals kennismakings-, koppelings- en evaluatiegesprekken, worden door Gastouderbureau Toppie georganiseerd. De gastouder en de ouder kunnen bovendien onderling afspraken maken over opvoedthema's die zij samen belangrijk vinden. De bemiddelingsmedewerker van Gastouderbureau Toppie zorgt er voor dat alle officiële afspraken worden vastgelegd in een contract. Overige afspraken met betrekking tot het dagelijkse omgaan met elkaar, worden mondeling besproken door de gastouder en de ouder.

De bemiddelingsmedewerker van Gastouderbureau Toppie en de gastouder maken samen afspraken over de manier waarop beide partijen, ieder op hun eigen niveau, samen zorgdragen voor goed gastouderschap. Daarnaast maakt de bemiddelingsmedewerker afspraken met de ouder zodat de opvang zo goed mogelijk aansluit op de wensen van beide partijen.

HOOFDSTUK 8 OPVANG IN EEN WOONOMGEVING

Gastouderopvang vindt plaats in een huiselijke omgeving. Dit is volgens ons één van de belangrijkste redenen voor een ouder om voor gastouderopvang te kiezen. Een huiselijke sfeer heeft volgens ons als voordeel dat een kind zich snel thuis en op zijn gemak voelt. Het kind krijgt veel aandacht, omdat de groep klein is. Op deze manier ontwikkelt het kind bovendien een hechte band met de gastouder.

Opvangruimte

De woning waarin de gastouderopvang plaatsvindt dient tegelijkertijd als woonhuis en als opvangruimte. Wanneer de gastouderopvang plaatsvindt in de woning van de vraagouder, hoeft er meestal weinig aangepast te worden. Hetzelfde geldt wanneer de opvang plaatsvindt in de woning van een gastouder met eigen jonge kinderen. In deze woningen verblijven tenslotte dagelijks kinderen.

Wanneer de opvang echter plaatsvindt in de woning van een gastouder zonder (jonge) kinderen, zal de woning er anders uitzien tijdens de opvangtijden dan daarbuiten. Om het kind in dit geval toch een passende, veilige opvangomgeving te kunnen bieden, dient de woning tijdens de opvangtijden waarschijnlijk (tijdelijk) aangepast te worden. Een flexibele inrichting biedt hier vaak uitkomst. Sommige gastouders hebben de mogelijkheid een aparte ruimte in hun woning in te richten als kinderopvanggedeelte.

Bij gastouderopvang in huis vinden wij het belangrijk dat de omgeving goed voelt voor zowel het kind, de ouder als de gastouder. De gastouder bepaalt hierbij uiteraard zelf welke ruimten van de woning hij of zij beschikbaar stelt voor de opvang, en welke ruimten privé blijven.

De gastouder kan bijdragen aan een goede opvangomgeving door:

- de fysieke veiligheid te waarborgen (zie ook hoofdstuk 4)
- de emotionele veiligheid te waarborgen (zie ook hoofdstuk 4)
- te zorgen voor voldoende passende spelmaterialen (zie ook hoofdstuk 7)
- te zorgen voor voldoende slaap- en rustmogelijkheden
- te zorgen voor voldoende ventilatiemogelijkheden
- te zorgen voor een rookvrije omgeving
- te zorgen voor een goede temperatuur
- te zorgen voor passende, veilige buitenspeelmogelijkheden

De specifieke eisen die door de wet gesteld worden aan de ruimte waarin de gastouderopvang plaatsvindt, worden gecontroleerd tijdens de jaarlijkse Risico Inventarisatie en Evaluatie. Hier kijken wij samen met de gastouder of de woning aan alle regels voldoet. Ook de GGD controleert hierop tijdens haar inspectie.

Eigen kinderen

Wanneer de opvang plaatsvindt in de woning van de gastouder en hij of zij heeft eigen jonge kinderen, krijgt het kind hier ook mee te maken. Dit kan mogelijk lastige situaties opleveren voor zowel de gastkinderen als de eigen kinderen. Van de gastouder verwachten wij dat hij of zij werk en privé op een dusdanige manier kan combineren dat de opvang naar ieders tevredenheid kan plaatsvinden. De gastouder kan hierin bijdragen door:

- gastkinderen het gevoel te geven dat ze welkom zijn
- bij de eigen kinderen per dag aangeven welke gastkinderen die dag komen
- de aandacht voldoende te verdelen, om jaloezie en een gevoel van achtergesteldheid te voorkomen
- bepalen wat algemeen spelmateriaal is en wat privé spelmateriaal is
- bepalen in welke ruimten de kinderen wel of niet mogen komen, dit geldt dan ook voor de eigen kinderen

Huisgenoten

Het is mogelijk dat een kind bij de gastouder thuis te maken krijgt met huisgenoten, zoals een partner of oudere thuiswonende kinderen. De gastouder dient met hen goede afspraken te maken, zodat een goede balans kan worden gevonden tussen werk en privé. Alle huisgenoten van 18 jaar en ouder moeten in ieder geval in het bezit zijn van een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG).

HOOFDSTUK 9 GASTOUDEROPVANG OP MAAT

Het kan voorkomen dat een gastouder bijzondere opvangvragen krijgt. Hieronder vallen bijvoorbeeld:

- opvang voor kinderen met een fysieke beperking
- opvang voor kinderen met ontwikkelings- of gedragsproblemen
- opvang op afwijkende tijden
- opvang waarbij intensief contact tussen ouder en gastouder nodig is

Bovenstaande vragen zijn een uitdaging voor de gastouder. Het is belangrijk dat Gastouderbureau Toppie, de gastouder en de ouders in bovenstaande gevallen goed met elkaar overleggen over de opvangmogelijkheden die we kunnen bieden. Het kan nodig zijn de opvangruimte aan te passen of de gastouder bij te scholen. Ook is het belangrijk na te gaan wat deze bijzondere opvang betekent voor de andere kinderen die opgevangen worden. Verder dient nagegaan te worden met welke externe organisaties en personen er samengewerkt dient te worden, om de ontwikkeling van het kind zo goed mogelijk te laten verlopen. Soms blijkt het helaas niet mogelijk te zijn aan de vraag te kunnen voldoen, in dat geval moet er een andere oplossing gezocht worden.

Bij deze bijzondere vormen van opvang vinden wij het extra belangrijk dat er passende opvang wordt geboden voor het kind. Naast een uitgebreid intakegesprek is er daarom in deze bijzondere gevallen sprake van een intensievere begeleiding van de gastouder vanuit het Gastouderbureau Toppie.